

BİR SEPET HAYAL

Recep Seyhan

HECE YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

Saliç /	9
Bir Sepet Hayal /	17
Uğultu /	27
Çok Katmanlı Bir Ses /	33
Taş Kınası /	39
Bir Göl Masalı /	43
Spor Ayakkabılarım /	53
Çamaşır Mandalı Konağı /	61
Servis Edil(€)memiş Bir Öykü /	69
Adamlar Ağlamaz /	77
Cennet Kokusu /	81
Uç(A)Mayan Güvercinler /	89
Havlamayı Özleyen Köpek /	97
Kırçıl İle Kuşkan /	105
Parmağımın Ucunda /	111
Beşinci Adam /	113
Pusu /	115
Fareler ve İnsanlar /	117
Battaniye /	119
Çekirge /	120

ELMA HİKÂYELERİ

Elma Hikâyeleri I/Beriki'nin Meyveyi İlk Isırışı /	123
Elma Hikâyeleri II/Beriki'nin Meyveyi İkinci Isırması /	129
Elma Hikâyeleri III/Elmanın İçindeki Kurtçuk /	133
Elma Hikâyeleri IV/Yere Düşen Üç Elma /	135
Elma Hikâyeleri V/Elma Bahçeleri /	139

SALİÇ*

Evin ön cephesinin solunda, ikinci kata çıkan merdivenin altında, beş metrekarelik bir mekânda görülüyor çoklukla. Burası; gelişigüzel yontulmuş ahşap tahtaların seyrek çatılmasıyla elde edilmiş, daha çok küçükbaş hayvan barınağını andıran bir tür korunaktır.

Mekâna ilişik bir tavuk kümesi var. Tavuk seslerine kümesin hemen yanı başındaki büyük dut ağacından kuşlar da eşlik ediyor. Bir kös ile emniyete alınan tahta kapının aralığından, -bazen onun üzerinden dikelerek- dünyaya bakan bir çift göz olarak beliriyor orada. Üzerinde; kırmızı tonun ağır bastığı çiçekli bir entarisi, topuklarına kadar inen lastikli bir tumanı; yüzünde, köylülerin “temrevü” dedikleri temre lekeleri ya da çiçek bozuğunu andıran benekler var. Yarım bağlanmış eşarbından taranmamış siyah saçları görünüyor, oradan elmacık kemiklerine sarkan birkaç bukleye oynuyor. Kıvrırıp duruyor onları. Onlarla oynarken ayakları üzerinde sağa sola yaylanıyor. Su ile oynamayı çok seviyor. Evin önündeyse, çoklukla yanında bulunan maşrapadan tasa su döküyor, uzun uzun sudaki aksini seyre dalıyor, kendisiyle hâlleşiyor. (Anneme kalırsa cini vardı bu kızın, onlarla konuşuyordu.)

Bir gün tastaki suya böyle bakarken orada annesinin yaptığı

* Bu öykü, Temmuz 2022’de Halk Film tarafından kısa metrajlı filmle sinemaya uyarlandı.

çaput bebeği görmüş. Yüzü asılmış birden Saliç'in. Çok sürmemiş ama kaybolmuş o görüntü. Durumu annesine anlatmaya çalışmış fakat bir türlü anlatamamış. Bunun nasıl öğrenildiğini sordum anneme. Annem tekrar etti:

– Onun cinleri var, onlar anlatmış.

– Kime anlatmış dedim.

– Ne bileyim ben kime anlatmış, annesine anlatmıştır herhâlde, dedi.

– O zaman Saliç'in değil annesinin cinleri olmalı, dedim ben de.

– Ben duyduğumu söylüyorum. Sen çok biliyorsun dedi annem sonra, azarladı beni.

Evin köpeği Singa, kedisi Cingit ve tavuklardan oluşan bir dost çevresi var Saliç'in. Onlarla konuşuyor kendi diliyle. Ne söylediği anlaşılıyor. Çok sonraları, dilini sadece bu üçlü dostlarının anladığını düşündüm. Ucunda uzun çaput parçalarından elde edilmiş püsküller bulunan rengârenk bir değneği var. Renkleri seviyor zahir. O püskülleri çeviriyor, sarıyor, bozuyor, düzeltiyor durmadan. Bu ilgisinin farkına mı varılmıştı bilmiyorum ama değneğin sapını da farklı renklere boyamışlardı. Vermesi için yanında bulundurulduğu anlaşılan yulaf, mısır kırıkları veya harman artıklarından oluşan yemleri saçıyor, tavukları başına topluyor. Singa, sırtını kulübenin tahtalarına verecek şekilde uzanıp güneşe doğru keyif çatarken nerede var nerede yok Cingit de gelip bacaklarına sürtünüyor. Horoz, tahtaların aralığından gagasını uzatıyor; hayvan, kimseye dokundurtmadığı ibiğini Saliç'in oradan uzanıp tutmasına izin veriyor.

Saliye'ye köylüler kısaca Saliç diyorlar. Çocuklar nezdinde adı Deli Saliç. Kısaltma olsa Sali olması lazım, neden Saliç, diye daha sonra kafama takılmıştı. Bu adlandırma belki sevimliliğinden, belki de çalı gibi uzun bacaklarından kaynaklı idi. Bizden bir iki yaş büyük Saliç. Evleri bize yakın sayılır fakat fazlasını bilmiyorum. Annemin söylediğine göre saldırgan olabiliyor ve evde bazı şeyleri kırıp döküyormuş.

Bazen annem; hasuda, avuz, sütlaç gibi şeyler yaptığı zaman Saliç yer der, gönderir benimle. Kaçıp kaybolma huyu var bu

Saliç'in. Ailesi, yakın bağ bahçeye giderken, bir yerlere zarar verebilir, yakabilir kaygısıyla evde bırakmak istemiyor. Uzak tarlaya gidilirse ayakları zincirli olarak çoklukla kapısı köslü bu kulübede, hava çok sıcak ise evin önündeki dut ağacına bağlanıyor. Bahçede rahat dolaşabilmesi için pinekliğe kadar uzanan genişçe bir manevra alanı var. Bu durumda yanına maşrapa, tas, meyve, nevale bohçası gibi ihtiyaçları bırakılıyor. Hareketlidir. Yerinde pek durmaz. Zincir yeteri kadar uzun olduğu için manevra alanını sonuna kadar kullanıyor. Ayağındaki zincirin yara açmaması için bileğine kırmızı bir şerit bağlı. Buna kurdele demem daha doğru olacak. Kurdele, güneşte ipek kumaş gibi par par parlıyor.

Saldırgan olduğu bilgisi bize ürkütücü geliyor. Ondan hem çekiniyoruz, hem de zamanın onunla geçmesi hoşumuza gidiyor. Bu rahatlık, etrafına zarar veremeyecek şekilde önlem alınması, bunun da bizi emniyette kılmasıyla mı ilgiliydi bilmiyorum. Öyle de olsa bizi ona çeken bir şey var. Oradan geçerken takılmadan edemiyorum. Diğer akranlarım benden cesaret alarak daha ileri götürüyorlar bunu. "Kız Saliç," diyorlar. "Ne yapıyorsun kız? Bize yumurta versene folluktan. Saliç, bize bir türkü söyle hadi," diyorlar ağızlarını eğerek. İsrarımız üzerine kırık dökük söyleyebildiği bir türkünün bir iki dizesini seslendirmeye çalışıyor fakat ne dediğini anlayamıyoruz. Bu sırada kahkahalarla gülüyoruz.

Böyle keyifleniyoruz, ne bileyim.

Üç kafadarız biz. Ben Mehmet, İsmail ve Faruk. İçlerinde ben biraz palazcaım. Aramızda kayda değer bir yaş farkımız olmasa da boyca ve cüssece az biraz büyük görünüyorum. Sonucu belirleyici bir etki gücüm var arkadaşlarım üzerinde. Kararsız kalırlarsa genelde benim tarafım galip gelir. Faruk biraz hesapçıdır ve kararlarımıza geç katılır. İsmail cin gibi bir çocuktur fakat cesareti biraz kırıktır. Onun eyleme geçiremediklerini çoklukla ben devralırım. Bazen aklına kopuk fikirler gelir bu İsmail'in. Hep bir kasırğa gibi gelir zaten bu tür fikirler aklımıza. Gelir ve bir yerleri yıkıp gider. Ondan geriye çok zaman kırılıp dökülmüş enkazlar, kederler, ağlayıp zırlamalar kalır.

Büyükannem, “Çocuk kısmının şeytanı güçlü olur,” derdi. Anneme kalırsa şeytan sanki içimize bağdaş kurmuştu da bizi oradan yönetiyordu. Kimseye bir kötülüğümüz yoktu oysa. En azından böyle düşünüyoruz. Fakat işte, bazen ortaya çıkan sonuç bizim düşündüğümüz gibi olmuyor. O hâl gelince bir anda akıl yürütme melekelerimiz yerini başka bir şeye bırakıyor; hatta ona dönüşüyor. Sonrası belli: Sanki damarlarımızda devinen kan oradan fırlayıp ellerimize, ayaklarımıza bulaşıyordu da temas ettiği her yer bir anda vahşi bir canlının savaş malzemelerine dönüşüyordu. Artık onlar varlık gerekçelerini yitiriyor dolayısıyla bize ait olmaktan da çıkmış oluyordu. O andan itibaren her şeyi o yeni giyindiğimiz gözle görüyor, o ağızla konuşuyor, o elleri kullanıyorduk. Bir süreliğine bize ait olmayan o organları “gerekli” yerlerde kullandıktan sonra eve gelince onu kaldırıp atıyor ve normal olana dönüyorduk. İşte o zaman bazı şeyleri anlıyorduk ama o dönüşüm ya da bir sanrı gibi gerçekleşen coşku sarmalı, bir araya geldiğimizde bizi tekrar o burgacın ortasına getirip bırakıyordu.

O biraradalıklarda birbirimize sahip olduğumuz o yabansı sarmalın ne kadar da bize ait olduğunu göstermeye mi çalışıyorduk bilmiyorum ama bir yarış içinde seyrediyordu her şey: Birlikte kahkaha atıyor, birlikte koşuyor, birlikte coşuyor, içi bilinmezlerle dolu karanlık bir oyuğa birlikte akıyorduk. Böyle, oradan oraya bir çingı eşliğinde savrulan yangın topu gibiydi çocukluğumuz.

Bu son yaşadığımız hadise de işte bu dönüşüm anlarımızda gerçekleşti.

O gün evlerinde kimse yoktu. Büyükleri tarlaya gitmiş olmalıydı. Mantar tabancası bulmuştuk. Bir süre onunla oynadık yolda. Derken bilye tokuşturduk. İsmail, tam da bilyeyi rakip bilyeye doğrultmuştu ki dikkatimizi Saliç’e çekecek bir şey söyledi. O arada ağacın dibinde Saliç’in ayaklarındaki ince zincir ilişti gözüme. Oyunu tek taraflı dağıttım, oraya yöneldik.

Yanına vardık bir coşku yeliyle. Bir türküden bir iki mısra mırıldandık gayrete getirmek için. Hiç oralı değildi Saliç. O

arada cevabını alamadığımız sorular sorduk ona. Aslında onunla tek taraflı laflıyorduk. O da konuşmaya çalışıyor fakat çabaladıkça kelimeler ağzında köpürerek dağılıyor, oraya buraya saçılıyordu. Ne söylediğini anlama çabamız fayda etmeyince bu yaptığımız için çok da eğlenceli olmadığı kanaatine varmış olmalıyız ki laflamayı bıraktık. O sırada, bizim İsmail'in kafası, az ötede bilye oynarken aklına gelen (bunu çok sonra söyledi) kopuk fikirde imiş meğer. Konuyu hemen paylaştı, "Saliç'in bukağısını çözelim mi lan," deyiverdi. Kendisine katılacağımızdan emin görünüyordu İsmail. Bakışları üzerimdeydi ve eylem kararı için benden bir işaret bekliyordu. Biraz düşündüm. O arada Faruk itiraz etti. "Ya bize saldırırsa" dedi. Kararımı verdim. "Çözelim lan! Saldırırsa kaçarız anasını satayım," dedim.

Bu konudaki temel düşüncemiz onu özgürlüğüne kavuşturmak değildi. Hayır, bu değildi; aklımıza da gelmezdi zaten. Büyükleğin yaptığı bir "iş" vardı ve biz o işi bozmalıydık. Belki de Saliç'e taktir edilen mevcudun dışına çıkmalı ve bir farklılık yaratmalıydık. Belki bunlar da değildi de bilinmezlerle, maceralarla dolu ucu açık bir merak idi bizimkisi: Mesela ayakları çözümlüp de serbest bırakıldığında acaba ne yapardı Saliç? Daha çok buydu sanki.

Ben o arada ne yapacağımı düşünüyorum ve etrafı kolaçan ediyordum.

Kilidin anahtarını aradık sağda solda, duvar oyuklarında, taş diplerinde. Yoktu. Kırılım lan dedim. Küçücük bir kilitti zaten, bir taşla kolayca kırılırdı. O arada Faruk da bir taş getirmişti. Taşa gerek kalmadı; çünkü pencere önlerinde kerpeten bulmuştum. Kerpeteni bulunca kilitten de vazgeçip zincire yöneldim. Kırmakta zorlanmadım.

Kapısının açıldığının da bukağısının çözüldüğünün ve özgür kaldığının da bir süre farkına varmadı ilkin. Vaziyet iyi gidiyor diye düşündüğümüz bir anda oldu her şey: Birden saldırıya geçti Saliç. Aksilik bu ya kimse de yoktu çevrede. Cız tutmuş sığırlar gibi, yanmış gibi kaçıştık. Arkamıza bakmadan. Nasıl kaçtıysam soluğu evde almıştım. Öyle korkmuştum ki bir kenardan geride

olanları gözetleme gücü bile bulamamıştım kendimde.

Arkadaşlarımı merak ediyordum. Suç mahallinde toplandık. İsmail benim gibi evlerine sığınmış. Diğeri, hangi durumda nasıl hareket edeceğini bir türlü kestiremediğim Faruk ise hemen o civarda bir dama çıkmayı başarmış. Birbirimizi suçladık biraz. Bu hadiseyle anladık ki içimizde en soğukkanlısı, en cesuru da Faruk idi. Ona kalırsa Saliç bize saldırmamıştı. Saliç'in bize saldırdığını düşündüğümüz o an, özgür kaldığını fark ettiği andı. Canı sadece koşmak istemişti. Bu kadardı. Koşma hamlesini görünce bize saldırıya geçtiğini düşünmüş ve kaçmıştı. Üstelik hiçbirimizin peşinden gelmemiştir.

Bu açıklamadan sonra sormanın sırası gelmedi mi? "Peki niye kaçtın ya lan" dedim Faruk'a. "Biliyordun da niye söylemedin oğlum? Ne bileyim, âni bir hamle yapınca ben de öyle sandım ilkin," dedi.

Saliç kaybolmuştu. Üçümüz de çok kötüydük. Bu işin burada kalmayacağı, birilerinin bizden hesap soracağı belliydi. Başkasından duymasın dedim, babam evde yok iken anneme söyleyeyim bari akşamın önü sıra. O arada minareden kayıp ilanı verilmesin mi! Önce davranmalıydım. Seslendim. Cevap yok. Daha gürlü sesle bağırdım: "Aaaaa! Neredesin!" Annemin "Cehennem dibindeyiiiim," cevabı samanlıktan geldi. Anladım ki duymuştu. Böyle böyle oldu dedim. Anlattım her şeyi. İyi ki demişim. İlk sorgulamayı, işittiğim kötü yatı sözlerle atlattım. Atlattım sandım daha doğrusu (Babamdan işittiğim azarlara girmeyeyim.)

İlk kez gecelerin ne kadar uzun olduğunu fark ettim.

O gece yorganı başıma çekip sessizce ağladım.

Saliç'e mi ağladım, kendime mi bilmiyorum ama yorganın karanlığında hıçkırığımı boğarak ağladım.

Köylü; köyde bulunan tek traktörle, köpeklerle, geceleri meşalelerle onu arıyordu iki gündür. Biz de katıldık aramalara. Bir sonuç alınamayınca Singa'nın köy çıkışında, 6-7 km ötedeki Çukurtarla istikametinde dolaşması şüpheleri o yöne çekmişti. Bu belirti dikkate alınacaksa, oraya vardığına göle kadar gitmiş olabilir. Tam da bu ihtimaller konuşulurken, oralarda koyun

otlatan bir çoban, duyanlara “anaam” dedirten, ağızları buruna götürten bir haberle çıkıp geldi. Adamın delilleri de vardı yanında: Gölün kıyısında Saliç’in tahta bebeğini ve naylon ayakkabılarından birini bulmuştu.

Üçüncü gündü ve güneşin batmasına az kalmıştı. Üçümüz de o tarama sırasında oradaydık tabii. Yabancı adamlar ve jandarmalar da vardı. N’olur onu sağ bulalım Allah’ım diyordum. Kaygılar içindeydim. Sanıyorum diğer arkadaşlarım da öyleydiler. Bir süre sonra İsmail’in yanına çömdüğünü fark ettim. Kaçamak gözlerle kaşlarımın üstünden ara sıra jandarmalara bakıyordum.

Olayı ilk tetikleyen İsmail ise de karar veren bendim.

Çocuk da olsak hapis vardı işin ucunda. Bu kadarını biliyordum.

Bizi götürürler miydi?

Ara sıra, tarama yönlerini ünleyen buyurgan birkaç ses dışında pek bir ses yoktu. Gölde iki üç kişi arama yaparken köylüler de kaygı içinde, taşlık alanda çömelmiş olarak gelişmeleri izliyorlardı. Bir kaynaşma oldu. Kısa sürede varvaranın kaynağı anlaşıldı: Saliç’in püsküllü değneği de bulunmuştu. “Değnek zoğal değneği olduğu için ağırdır. Ceset değneğin fazla uzağında olamaz,” diyordu etrafımda biri.

Aniden yükselen “buldum” sesi eşliğinde herkes ayağa kalktı.

“Buldum” sesiyle eylem sırasında aklıma gelmeyenin başımıza gelmekte olduğunu da anladım.

Göle doğru ağır çekim yürüyordu insanlar. Ayakkabıların çıkardığı seslerin, varlığını önüne katarak beni göle doğru sürüklediğini hissettim.

Bu kez kaygı yüklü sessizlik, bir anda göl dolusu bir yasa dönüşmüştü.

Utancın kırıycılığından yüzümü ve gözlerimi koruyan ellerime sığınmışım. Parmaklarımın arasından ara sıra bakıyordum. Üzerine çul gibi bir şey örtülmüştü. Ceset, adamların ayaklarının arasından yukarı doğru çekilirken bir ayağının ayak bileklerine hep bağlı olan o kırmızı kurdeleyi, sonra onu oradan çıkaran adamın kucağından sarkan kınalı elini fark ettim.

Ellerim, ayaklarım, her yerim çözülmüştü de hiçbir organım bana ait değildi sanki. Bütün kötülükler toplanıp o göle yuva yapmıştı ya da dünya küçülmüş de bütün kederleri oraya sığdırmıştı. Az ötemde annesi, “Ben seni susuz mu bıraktım ki dipsiz sulara koştun yavrum,” diye ağıt yakıyordu. Babasının höykürmesini işittim sonra.

Başımı yerden kaldıramıyordum.

Çevremdeki her şeyin; ağaçların, otların, insanların, hepsinin bana baktığını düşünüyordum. Etrafımda ayaklar dolaşıyordu. Ayak sesleri, taşların üzerinden kayarak varlığını birbirine bağlayan ilmeklere uzanıyor ve içimde bir yerleri yırtıyordu sanki. Başımı kaldırırsam, gözlerden fırlayan oklar her yerimi delik deşik edecek ya da o bakışlar bir hortum olup oracıkta beni yutacak sanıyordum.

Adını duyduğum fakat kendisiyle ilk kez karşılaştığım vicdan ve onun azabı mı ediyordu yoksa bütün bunları bana? Bunu da bilmiyordum.

Çömeliktim.

Singa önümden yerleri koklayarak savuştu.

Birinin yaklaşan gölgesiyle irkildim.

Önce adamın postalı belirdi sol yanı başımda, sonra parmak sırtları kıllı bir el omzumu yavaşça fakat varlığımı vakumlarca-sına kavradı.

Burnuma deri kokusu yayıldı.

Yine başımı kaldırıp da bakamıyordum ama komutandı bu.

Gözlerim kan çanağı içindeydi. Adamla göz göze geldiğim anda yukarıdan tepeme taş gibi düşen bir cümleyle tekrar irkildim:

“O kahraman sen misin?”

BİR SEPET HAYAL

Kasaba ile köy arasındaki o birkaç saatlik yolculukta önüne çıkan irili ufaklı yokuşları sepetler dolusu ala bula düşlerle tırmanıyor. Gölgesini önüne kattığı çelimsiz bedeni bir hayalet gibi akarken onu uzak mezraya götüren yol düşlerinin; ayaklarının altında kıtır kıtır ses çıkaran çakıllarda, arkasında bıraktığı çukurları yosun bağlamış kenar taşlarında, gevenlerde, bodur çalılıklarda yuvalanıp saklandığını biliyor.

Gelirken yokuşlarda karşılaştığı haylaz çocukların bölerek oraya buraya saçtığı düşlerini; dönüşte, tam da o kesintiye uğrayan yerlerde, yol kenarındaki taşlardan, bodur meşelerden ya da koyunların keskin sıcaklarda eğreklendikleri kolları geniş bir gürgen ağacının dallarından topluyor ve yola kaldığı yerden devam ediyor. Yolculuk düşlerine; mezradan gelecek köy yumurtasına ya da canlı çayır tavuğuna bir an önce ulaşmak için yolunu gözleyen kasabalı has müşterilerinden bazılarının iki yana açılmış kolları, kiminin alt çenesinin kenarından göz kırpan gümüş kaplama dişleri, kiminin alnını açıkta bırakan arkaya atık kasketi de karışıyor bazen. Buna, çoklukla kolundaki (kimi zaman sırtındaki) küfeden gelen eşya sesleri de dâhil oluyor. Adımlarına eşlik eden o ritmik, incelmış sesler bazen bir beşik gıcirtısını andırıyor. Bu da yol düşlerini çoğaltıyor, şenlendiriyor.

Son günlerde düşlerinin öznesi hâline gelen biri daha var: Gülseren. Gülseren'in bir yemeniye (o "çember" diyor) nasıl sığdığını kendisi de anlayamıyor.

Mezraya geliş yolunda bodur meşelik alandaki cılgaya girdikten sonra önündeki yokuşlarla gizli bir pazarlığa giriyor. Bu çıkışlı yolları küfe dolusu düşerle tırmanırken yokuşlar da onu tırmanıyor. İlk yokuşun bitimindeki gür çalıları geçtikten sonra büyük gürgenin dibinde soluklanacaktır. Araziden ulaşan çayır kokulu Gülseren esintisi yüzünü okşadığında yokuşlar da bitmiş oluyor. Bu sırada, içinde; karşı uzak dağın koysaklarında kurtlanmış kar yataklarının altında sessizce ilerleyen zülâl sular kadar el değmemiş duygular, Gülseren'in gelişini hatırlatan bir bulut sessizliği ile akıyor, akıyor...

Düzlüğe çıkınca, hangi gurbetin, nerden gönderdiği bilinmeyen hasretlerin içinden geçip dudaklarına ulaşan turuncu türkülerden kesik parçalar mırıldanıyor. Kenarları boncuk oyalı o turuncu yemeninin desenlerindeki hatlara benzetiyor daldan dala atladığı türküleri.

Bu yol ile kurduğu ünsiyetin başlangıcında şose yollarda tek tük araca rastlanabiliyor, yılda birkaç kez görülebilen kereste kamyonları dışında köylerde motorlu taşıtlarla çok az karşılaşılıyordu.

şimdilerde büyük köylerde traktör de görünmeye başlamıştır.

Onun için, kasabada pazarın kurulduğu çarşamba ve mezraya gittiği salı günleri hareketli günlerdir. Bu iki gün dışında bütün zamanı kasabadaki evlerinin avlusunda geçiyor. Ahşap çubuklar, dizinden destek aldığı o tek elinde âdetâ dans ediyor. Bütün gün düzgün ve budaksız kestane, söğüt, fındık çubuklarını veya hasır otu teleklerini örüyor.

Köye gelirken sele, sepet, ekmeklik, meyvelik, koruma kutuları gibi örme eşyalar getiriyor. (Sonraları bunlara iğne, iplik, hasa, örgü çileleri, terlik gibi şeyler de eklemiştir.)

Onu görenlerin zihninde beliren fotoğraf hep aynıdır: Sırtında bir küfe, sol kolunda kendisiyle özdeşleşen kendi el emeği sepet, üzerinden hiç çıkarmadığı kabandan bozma kahverengi uzun, yoğuşumuş bir ceket, her mevsim ayaklarında Sümerbank işi kalın ayakkabılar... Haftada bir gün çıktığı bu patika yolda, sırtındaki küfenin kaç kez dolup boşaldığı bilinmiyorsa da onu

tanıyanlar, -aynı yerlerden hemen hemen aynı saatlerde geçiyor olmasından hareketle- işini ve vaktini hoş tuttuğunu biliyorlar.

Kasabaya dönüş yolunda küfeden bazen tavuk sesleri işitilebilir. Aşağıda, otlak alanlarda sığır güden çocukların muhtemel şerrini kazasız belasız savabilirse tekrar inişe geçtiğinde şoseye yirmi dakika... Sonrası düz yol. Arkasından gelen bir kamyon alırsa alır, almazsa yaklaşık iki saat da ondan sonrası. Bu şartlarda bunca yolu sırtındaki bu yüklerle nasıl aşır geldiğine şaşmamak mümkün değildir.

Hep beyaz olan gömleğinin bir yakası genellikle ceketinin üzerine sarkmıştır. Abasının önü daima en üstten iliklidir. Dağınık görünse de tertemiz giyinir. Ceketinin bir cebi çoklukla kabarıktır; orada ayakkabısının -yolda izde bile- tozlarını aldığı mendil tomarı vardır. Karşılaştığı herkesi üst damağı görünecek kadar gülerək karşılar. Avare kaldığında yüzündeki sivilcelerden biri ile oynar.

Uzun boylu, uzun yüzlü, eski ama temiz giyimli, yirmi beş yaşlarında genç bir adamdır. Gelip geçtiği yerlerde Akoğlan diye biliniyor. Sadece yüzü değil kaşları, kirpikleri de beyazdır. İçtenlikli gülümsemelerinde üst damağının kanlı canlı diş eti görünüyor. Sepeti sol kolunda hep aynı biçimde tutuyor. Sağ kolunun dirsekten itibaren az biraz yana dönük durduğu, sağ elini çoklukla saklamaya çalıştığı az bir dikkatle anlaşılabilir. Sadece bu değil yürürken hafif sola meyilli ve yaylanarak yürümesi de çocukların ilgi alanına giriyor.

Son zamanlarda çocukların bu can sıkıcı “ilgileri” ile başı dertte genç adamın.

Bugün sepeti sırtına giyinmiş. Yükü fazla olmalı. Bu gelişinde, listesinde olmayan sipariş bir eşya daha ekledi terkesine: Kimi pullu, kimi boncuk veya iğne oyalı, farklı renklerde birkaç yemeni. Gerçi Gülseren’in siparişi sadece bir yemeniydi ama çeşitlendirmeliydi.

Onlardan biri Gülseren idi ama hangisiydi?

Turuncuyu mu, vişneçürüğünü mü, yoksa moru mu seçerdi Gülseren?

Bunun çetelesini tuttu yol boyunca.

Kenarları pullu, iğne oyalı mor çemberi Gülseren ile özdeşleştirmişti.

Tam da düşlediği gibi olmasın mı!

O anda mezranın bütün çayırları çiçeklendi sanki.

Altı yumurta ederdi bir çember ama bedelini almayacak.

Olmadı tabii; bedelsiz kabul etmedi kız. Canın sağ olsun dese de az içerlemişti; fakat bunu belli etmedi.

Bir yumurta eksik aldı yine de, benim ikramım olsun, dedi.

Gülseren pembeleşmiş bir sükûtle karşılayınca mutluluk bir anda o bir yumurtaya sığdı, üst damağının diş etleri göründü.

Adını bilen yoktu. Kimse de merak etmemişti.

Kimdi bu Akoğlan?

Karşılaştığı meraklı çocuklardan biri, Muharrem, adını öğrenmeye karar vermişti bugün. Annesine sordu: “Adı Yusuf’tur onun ama Akoğlan derler ne bileyim,” dedi kadın. Yolu üzerinde kendisine musallat olan haylaz çocuklardan geçen gün dert yanı-
mış kendisine. Konu olunca bunu da ekledi ve tembihledi:

– Aman çocuğum! Sakın ola ilişmeyin; gariptir, kimsesizdir, üstelik misafirdir. Kasabadan getirdiklerini satar, yumurtalarla döner. Yıllardır böyle.

Muharrem, ak kaşlarına bakardı çoklukla Yusuf’un.

Ona Akoğlan denmesinin sebebi acaba bu kaşlar mıydı?

Mezrada karşılaştığı çocukların en büyüğü on dört yaşlarında-
daydı. Yanaklarından fıskıran kan sadece kalıplarına değil ruhla-
rına da sığmıyordu. Dur denilen yerde durmamak o yaştaki her
çocuk gibi acayip keyifli geliyordu onlara.

İşte, her zamanki gibi, kolunda sepeti, bir adımını sağ tarafına
fazlaca bindirdiği için o yöne hafifçe yaylanarak geliyor Akoğ-
lan. Kendilerini görünce huzurunun kaçtığını içlerinde bir tek
Muharrem fark etti. Yaşından beklenmeyecek bir nahiflikte idi,
merhametten yapılmış bir çocuktü sanki Muharrem. Akoğlan
yanlarından geçerken onu anıt bir eseri seyrederek gibi takip eder,
ona yaklaşırken bir mabede yaklaşır gibi saygı konumu alırdı.

Başlangıçta, varlıklarını hep yanı başında hissettiği büyüklerin, kem bir davranışına sorgulayıcı bakışlarla mukabele edebileceklerini hep yamacında bulundururken zamanla bu tutumunu içselleştirmiş ve kendisine ait kılmıştı. Mesela emsalleri Yusuf’la çoklukla dalga geçerken o eğlenme amaçlı bu şamatalara katılmazdı. Ona gıyabında bile “Akoğlan” demez; “yumurtacı abi” ya da sadece “abi” diye hitap ederdi. “Babam yaşında” diye düşünüyordu. Gücüne gidiyordu ona lakabıyla hitap etmek. Bu tutumu, Yumurtacı Yusuf ile kayıtlı bir şey de değildi aslında. Çoğunluğun kaşının üstünden baktığı yere o içeriden bakmaya çalışır, akranlarının alay ettiği insanları ciddiye alır, herkesin vurduğu yere vuramazdı. İki köpeği kavga ederken görse zayıf olandan yana tavır alması olurdu. O, yıldızların bile en uzakta olanına, ışığı en az ulaşanına odaklanırdı. Böyleydi. Hoş geldin abi deyince o sırada gözlerine ışık gelirdi Yusuf’un. Bu ilgi ile olmalı, bakışları Muharrem’in üzerinde olurdu. Fehmi yadırgardı bu tutumunu. Muharrem, yüz göz olmak istemezdi onunla. Çitilciydi ve sırnaşık tarafları vardı biraz Fehmi’nin. Suçlu olunca da it gibi pusardı.

Muharrem’in bulunduğu yerde kendisini biraz güvende hissediyordu Akoğlan. Bunu Muharrem de fark etmişti. Oysa Muharrem tarafındaki gerçek, Akoğlan’ın hislerini tam olarak desteklemiyordu. Baskın karakterli değildi Muharrem. Bu, başlı başına önemli bir sebepti.

Bir gün, arkadaşlarından âdeta kaçarak elde ettiği bir zaman diliminde, geçtiği yolları bildiği için onu uygun bir yerde bekledi. İki ikiye oldukları o günkü karşılaşmada, kendisine teveccühünü, muhatabının güven dolu bakışlarından da teyit etti. Güzel bir adamdı Yumurtacı, namıdiğer Akoğlan. Zülâl suların dibindeki taşlar gibi pırl pırl bir kalbi vardı. Gülümsemenin ona bu kadar yakıştığını da bilmiyordu doğrusu. Bu ikili buluşmada ona su kabağından geliştirip boyadığı hediye bir sürahi hediye etti Muharrem. O da ona mızıkaya verdi. Söylediğine göre Akoğlan o mızıkayı iki hafta getirmiş fakat yalnız rastlamadığı için kendisine verememişti. Arkadaşlarına benim verdiğimi söyleme, diye de